

Kultur- och fritidsnämnden

Camilla Ljungdahl
Bibliotekschef
camilla.ljungdahl@ekero.se

Uppföljning av regional harmonisering av bibliotekens avgifter och lån

Dnr KFN23/53

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsförvaltningen godkänner avgifter för biblioteksverksamheten från och med 2025.

Sammanfattning av ärendet

2023-09-28 fattade kultur- och fritidsnämnden beslut om att godkänna nya avgifter för biblioteksverksamheten (Dnr KFN23/53). Föreslagna avgiftsförändringar utgick från Regionbibliotek Stockholms övergripande rekommendation gällande bibliotekens avgifter och lån i syfte att få till en regional harmonisering i Stockholms län. Efter ett år skulle det ekonomiska utfallet, eventuella konsekvenser för lånekortsansökningar för barn samt återlämningen av medier analyseras. Detta ärende beskriver utfallet utifrån dessa aspekter samt ger förslag på avgifter för 2025.

Analysen visar att:

- intäktsbortfallet om cirka 10 tkr har hanterats inom bibliotekets budgetram,
- användandet av bibliotekets tjänster har ökat över tid och
- rutiner har tagits fram för hantering av lånekortsansökningar för barn från 13 år.

Förvaltningen anser, med anledning av det korta tidsperspektivet och att nya förslag kommer tas fram av Regionbibliotek Stockholm, att nuvarande nivåer på avgifter kan ligga kvar även under 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande – Uppföljning av regional harmonisering av bibliotekens avgifter och lån,
2024-11-18

PM – Bibliotekens avgifter, 2024-11-15

Ärendet

Under 2024 genomfördes nedanstående förändringar avseende bibliotekens avgifter, efter beslut i kultur- och fritidsnämnden:

- Reservationsavgifter tas bort
- Förseningsavgifter för film och tevespel tas bort

- Ersättningsavgiften för barnmedia tas bort
- Ersättningsavgiften för pocket och tidskriftsnummer ändras till 100 kronor
- Avgift för nytt bibliotekskort tas bort
- Barns möjlighet att ansöka om eget lånekort utan vuxens närvaro/godkännande sänks till 13 år

Föreslagna avgiftsförändringar utgick från Regionbibliotek Stockholms övergripande rekommendation gällande bibliotekens avgifter och lån i syfte att få till en regional harmonisering i Stockholms län. Efter ett år skulle det ekonomiska utfallet, eventuella konsekvenser för lånekortsansökningar för barn samt återlämningen av medier analyseras. I anslutning till detta skulle även nya beslut tas kring de förslag till regional harmonisering som kvarstår:

- Förseningsavgifter för vuxenmedia och korttidslån

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna har hanterats inom bibliotekets budgetram och presenteras över tid nedan. Totalt handlar det om cirka 10 tkr mindre i intäkter under perioden januari-oktober. Intäktsbortfallet har inte fått negativa konsekvenser för bibliotekets ekonomiska utfall eller kvalitet. Tiden för administrationen av fakturor har enligt bibliotekspersonalen minskat efter införandet av nya avgifter. Detta har i sin tur lett till att tid frigjorts till annat arbete.

Typ av avgift, intäkt 1/1 – 31/1	2022	2023	2024
Reservationsavgift	8 630 kr	8 750 kr	1 170 kr
Ersättningsavgift	5 747	4 549 kr	2 500 kr
Summa	14 377	13 299	3 670

Användarstatistik

När det gäller användarstatistiken har antalet reservationer, nya låntagare som är 13–18 år samt utlån av barnmedia ökat. Detta visar på ökat nyttjande av bibliotekets tjänster över tid och går i linje med bibliotekets uppdrag enligt bibliotekslagen att främja litteraturens ställning och intresset för bildning. Det finns inget automatiserat sätt att ta fram återlämningsstatistik på, vilket innebär att det i dagsläget inte går att se huruvida återlämningen har ökat eller minskat under perioden.

Statistik 1/1 – 31/10	2022	2023	2024
Antal reservationer	3 379	3 520	4 851
Antal nya kort 13-18 år	16	17	44
Utlån barnmedia	49 331	53 638	57 773

Lånekortsansökningar för barn från 13 år

Avseende lånekortsansökningar för barn från 13 år har verksamheten upprättat rutiner för att hantera det nya förfarandet. Bland annat finns rutiner för när barn inte har identifikationshandlingar, vad som händer om barn lånar vuxenmedia som inte lämnas tillbaka och hur ansökningen ska gå till vid brytpunkten 13 år respektive 18 år.

Förslag på avgifter 2025

I Stockholms län har ett antal kommuner fattat beslut enligt förslagen om regional harmonisering. Bland annat har Södertälje fattat beslut om samtliga avgiftsförslag, Botkyrka har fattat beslut att avvakta borttagande av ersättningsavgift för barnmedia när vuxna lånar och Danderyd har fattat beslut likt Ekerö, att avvakta borttagande av förseningsavgifter för vuxenmedia. 2025 ska Regionbibliotek Stockholm göra en sammanställning av hur det ser ut i länet. De ska även ge nytt förslag på avgifter som tar sikte på 2026.

Förvaltningen anser, med anledning av det korta tidsperspektivet och att nya förslag kommer tas fram av Regionbibliotek Stockholm, att nuvarande nivåer på avgifter kan ligga kvar även under 2025.

Beslutet expedieras till

Kultur- och fritidsförvaltningen

[Iréne Hededal]
[Kultur- och fritidschef]

[Camilla Ljungdahl]
[Enhetschef Ekerö Kulturhus och Bibliotek]